

Naam: T. Bruins Slot
Datum: 11 juni 2024
Eenheid/Programma: Programma Klimaat en Milieu

Collegevoorstel

Onderwerp	Verordening Subsidie isolatie koopwoningen
Advies	Bespreekstuk
Is er een uiterste behandeldatum?	Nee
Portefeuillehouder	G.J. Overmeen-Bakhuis
Openbaar	Openbaar
Raadsvoorstel of raadsbrief	Raadsvoorstel

Toelichting voor de openbare besluitenlijst:

De gemeente Almelo stelt een subsidie beschikbaar voor grote isolatiemaatregelen voor inwoners met een slecht geïsoleerde koopwoning. Hiermee worden inwoners gestimuleerd grote isolatiemaatregelen te nemen om zo meer energie te besparen. De subsidie is beschikbaar voor inwoners met een koopwoning met een maximale WOZ-waarde van € 281.000,- (peiljaar 2022) en voor Verenigingen van Eigenaars met minimaal één eigenaar-bewoner. Met de subsidie wordt invulling gegeven aan de in maart 2023 aangevraagde specifieke uitkering Lokale aanpak isolatie. Het college heeft besloten om de raad voor te stellen de subsidieverordening 'Subsidie isolatie koopwoningen' vast te stellen.

Voorgesteld besluit

Onder voorbehoud van vaststelling door de raad van de subsidieverordening 'Subsidie isolatie koopwoningen':

1. De opdracht voor gedeeltelijke uitvoering van de verordening te verlenen aan "Duurzaam Bouwloket".
2. De uitvoering van de verordening "Subsidie isolatie koopwoningen" als volgt te mandateren: Burgemeester en wethouders (mandans), Secretaris/algemeen directeur (mandataris), Adjunct-directeur (ondermandataris 1), Hoofd Eenheid en Programmamanager (ondermandataris 2), medewerkers Duurzaam bouwloket (ondermandataris 3) en dit mandaatbesluit (INT-2492151) te betrekken bij de eerstvolgende actualisatie van het mandaatregister.

Aan de Raad voor te stellen (RAAD-2408343):

3. De subsidieverordening "Subsidie isolatie koopwoningen" vast te stellen (INT-2492152).
4. Een meerjarig incidenteel projectbudget beschikbaar te stellen van € 2.868.000,-- en te dekken uit de hiervoor beschikbaar gestelde specifieke uitkering Lokale aanpak isolatie en de begroting 2024 conform aan te passen.
5. Eventuele door het Rijk beschikbaar gestelde vervolgranches in het kader van de specifieke uitkering Lokale aanpak isolatie toe te voegen aan het meerjarig incidenteel projectbudget en de begroting conform aan te passen in de eerstvolgende tussenrapportage.

Inleiding

In maart 2023 is de specifieke uitkering Lokale aanpak isolatie (LAI) aangevraagd (BenW-2309870). Dit is een pijler in het Nationale Isolatieprogramma. De doelgroep van de lokale isolatieaanpak zijn koopwoningen of woningen in een gemengde vereniging met energielabel D, E, F en G of een vergelijkbare energetische staat (slechte isolatie in minimaal twee bouwdelen). Ook moet 80% van de woningen een WOZ-waarde onder het gemiddelde in de gemeente hebben, of een WOZ-waarde tot de NHG-grens. In de gemeente Almelo is de gemiddelde WOZ-waarde van koopwoningen € 281.000,-- (peildatum 2022). De subsidieverordening 'Subsidie isolatie koopwoningen' is opgesteld om de Lokale aanpak isolatie te kunnen uitvoeren. Het doel van deze subsidie is inwoners te stimuleren om grote isolatiemaatregelen te treffen en zo meer energie te besparen.

Uitgangspunten van de verordening

Eigenaar-bewoners van grondgebonden woningen en gemengde Verenigingen van Eigenaars, met een energielabel 'D' of lager, of een vergelijkbare energetische staat kunnen voor een subsidie in aanmerking komen. Dit zijn woningen waarbij ten minste twee van de vier bouwdelen – vloer, spouw, dak en glas – niet of slecht geïsoleerd zijn. Hierbij geldt dat de maximale WOZ-waarde van de woning € 281.000,-- is (peiljaar 2022). Het maximale subsidiebedrag per adres is € 1.750,--.

Hiermee sluit de subsidie aan bij het Ontzorgaanbod dat bestaat uit de inzet van Bouwadviseurs en de verordening Woningverbetering en -verduurzaming, dat dezelfde grenswaarde hanteert. Het genoemde WOZ-bedrag is, zoals de regeling van het rijk voorschrijft, de gemiddelde WOZ-waarde van koopwoningen in de gemeente Almelo in 2022. Het Ontzorgaanbod is beschikbaar voor woningen die voor 1983 zijn gebouwd.

Om maatwerk te bieden en aan te sluiten bij de vraag van de inwoner kent de Isolatiesubsidie voor slecht geïsoleerde woningen vier verschillende mogelijkheden:

1. Een subsidie voor uitvoering van isolatiemaatregelen door een derde partij die aangesloten is bij de collectieve inkoop – aanvrager hoeft geen bedrag voor te schieten;
2. Een subsidie voor uitvoering van isolatiemaatregelen door een derde partij – achteraf betaling na aanschaf dienst(en), de aanvrager moet het bedrag dan voorschieten;
3. Een subsidie voor doe-het-zelf uitvoering van isolatiemaatregelen;
4. Een subsidie voor procesondersteuning en verduurzamingsadvies voor VvE's.

Uitvoering via Duurzaam bouwloket

Het aanbod van de subsidiemogelijkheden 1, 2 en 3 voor grondgebonden woningen loopt via "Duurzaam Bouwloket". Het voorschieten van subsidiebedragen in onderdeel 1 wordt mogelijk gemaakt door de samenwerking met Duurzaam Bouwloket. Zij organiseren een collectieve inkoopactie van isolatiemaatregelen via een openbare en transparante 'open-huis' inkoop. Hiermee garanderen we dat ieder isolatiebedrijf dat voldoet aan onze vooraf opgestelde criteria kan meedoen en dat de inwoners met deze actie altijd een marktconforme offerte krijgen.

Beoogd effect

Inwoners met een slecht geïsoleerde woning stimuleren hun woning te verduurzamen met grote maatregelen om energie te besparen. Deze stimuleringsmaatregel draagt bij aan de klimaatdoelstelling en aan de verbetering van de gebouwde omgeving.

Argumenten voor

1.1 Duurzaam Bouwloket kan een deel van de subsidieverordening efficiënt uitvoeren.

Duurzaam Bouwloket heeft ervaring met de uitvoering van vergelijkbare subsidies als in de verordening Subsidie isolatie koopwoningen. Daarnaast kan Duurzaam Bouwloket het gehele verduurzamingsproces in een keer bij inwoners aanbieden: onafhankelijk advies – offertes van uitvoerende partijen – financiering in de vorm van subsidie. Deze opdracht is een tussenoplossing voor een kleiner aantal woningen. Tijdens de looptijd van deze opdracht wordt een Europese aanbesteding gestart voor een meerjarige opdracht met vergelijkbare dienstverlening die onze organisatie in de uitvoering van de isolatiesubsidie ontzorgt.

2.1 De uitvoering van de verordening subsidie isolatie koopwoningen ligt bij het programma Klimaat en Milieu en bij uitvoeringspartner Duurzaam Bouwloket.

De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de verordening ligt intern bij het programma Klimaat en Milieu voor de afhandeling van subsidieaanvragen van VvE's en extern bij uitvoeringspartner Duurzaam Bouwloket voor het afhandelen van subsidieaanvragen van grondgebonden woningen.

3.1 De verordening is in lijn met de doelstellingen voor energiebesparing.

Energie besparen is noodzaak om een energie-neutrale en aardgasvrije stad te worden. Energiebesparing kan worden gerealiseerd op verschillende manieren. De isolatie van woningen draagt op een structurele wijze bij aan energiebesparing.

3.2 Eigenaren in de doelgroep hebben niet altijd zelf de middelen om te kunnen investeren.

Energiearmoede kan bij deze doelgroep een rol spelen. Isoleren brengt het energieverbruik substantieel omlaag. Woningeigenaren met woningen in het lager prijssegment hebben over het algemeen onvoldoende eigen mogelijkheden om te investeren in het verduurzamen van de woning. Bovendien hebben deze woningen vaak een lagere energetische kwaliteit en daardoor een hoger verbruik. Juist in deze woningen valt met isolatie winst te behalen

3.3 Stimulering om grote isolatiemaatregelen te nemen is nodig.

Voor veel inwoners vormen hoge energieprijzen een probleem. Met de subsidie worden inwoners extra gestimuleerd om grotere maatregelen te nemen die leiden tot energiebesparing.

3.4 De Isolatiesubsidie is te stapelen met de ISDE subsidie van het Rijk.

De ISDE subsidie die door het Rijk voor verduurzamingsmaatregelen wordt gegeven is naast deze subsidie aan te vragen.

4.1 De specifieke uitkering Lokale aanpak isolatie biedt de mogelijkheid om deze subsidie te bekostigen.

De specifieke uitkering Lokale aanpak isolatie is een van de pijlers uit het Nationaal Isolatieprogramma. Deze pijler is gericht op het financieel ondersteunen van eigenaar-bewoners van slecht geïsoleerde woningen. Het aanbieden van subsidies voor het uitvoeren van grote isolatiemaatregelen valt binnen de bestedingsmogelijkheden van de specifieke uitkering.

5.1 De specifieke uitkering Lokale aanpak isolatie bestaat uit meerdere tranches.

Vanuit het Nationaal Isolatieprogramma wordt meerjarig ingezet op de verduurzaming van woningen. Gemeenten krijgen vanuit de pijler Lokale aanpak isolatie in drie tranches middelen om lokaal in te zetten op de verduurzaming van woningen (INK-111917).

Kantttekeningen

1.1 Er moet een Europese aanbesteding worden gedaan.

De middelen uit de specifieke uitkering kunnen worden besteed tot en met 2030. Dit betekent dat er voor langere tijd een isolatiesubsidie kan worden verstrekt. Voor de meerjarige uitvoering voor het verstrekken van de subsidie komt de opdrachtwaarde boven de Europese aanbestedingsgrens voor diensten.

3.1 Hanteren van een inkomenstoets.

Om de doelgroep voor de isolatiesubsidie scherp af te bakenen, zouden we een inkomenstoets kunnen hanteren. De invoering van een inkomenstoets verzwaart het aanvraagproces en zorgt voor flink hogere uitvoeringskosten. Bovendien verzorgt Duurzaam Bouwloket geen inkomenstoets, waardoor wij dit deel van het aanvraagproces zelf moeten uitvoeren, met als gevolg dat het aanvraagproces ingewikkelder wordt en minder toegankelijk voor inwoners. De consequentie van het niet hanteren van een inkomenstoets is dat een deel van de inwoners de subsidie niet echt nodig heeft omdat ze eigenlijk wel met eigen middelen kan isoleren. Gezien de hoogte van de WOZ-waarde en het feit dat er in de gekozen doelgroep nog geen maatregelen voor isolatie zijn uitgevoerd, is de verwachting dat dit slechts een klein deel van de doelgroep betreft.

3.2 Door de Omgevingswet zijn isolatieactiviteiten in de gebouwde omgeving niet altijd mogelijk bij particulieren.

In de Omgevingswet is bepaald dat beschermde diersoorten in gebouwen niet opzettelijk gedood of verstoord mogen worden. Ook mogen verblijfplaatsen van beschermde diersoorten niet vernietigd worden. Particulieren kunnen voor de uitvoering van isolatiemaatregelen geen Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteiten krijgen als beschermde diersoorten aanwezig zijn. Voor de lange termijn biedt een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteiten voor de gehele gemeente op basis van een soortenmanagementplan een oplossing. Op de korte termijn kunnen isolatiewerkzaamheden van particulieren doorgaan als de gemeente een omgevingsvergunning pre-soortenmanagementplan aanvraagt bij de provincie Overijssel. Dit proces is in gang gezet (Raad – 2408144) en moest eerst afgerond worden voordat de verordening opgesteld kon worden.

3.3 Het subsidieplafond kan snel worden bereikt.

De kans bestaat dat het subsidieplafond door een groot aantal aanvragen snel wordt bereikt. Vanuit het Nationaal Isolatieprogramma is er echter de garantie dat er meerdere tranches volgen van de specifieke uitkering Lokale aanpak isolatie in 2024 en 2025 (INK-111917). Hierdoor is verhoging van het subsidieplafond mogelijk.

Kosten, opbrengsten en dekking

Uitvoeringskosten subsidie VvE's (50.000 euro):

De kosten voor de uitvoering voor het verstrekken van de isolatiesubsidie voor VvE's ad. € 50.000,- worden volledig gedekt uit de specifieke uitkering Lokale aanpak isolatie (kostenplaats 174151).

Uitvoeringskosten subsidie grondgebonden woningen (175.000 euro):

De kosten voor de uitvoering voor het verstrekken van een deel van de isolatiesubsidie door Duurzaam Bouwloket ad. € 50.000,- worden volledig gedekt uit de specifieke uitkering Lokale aanpak isolatie (kostenplaats 174151).

Voor uitvoering voor het verstrekken van de subsidie op lange termijn wordt rekening gehouden met een uitvoeringsbudget van € 125.000,-. Voor de uitvoering van de subsidieregeling op lange termijn wordt een Europese aanbesteding gedaan. De volgende tranches worden bij tussentijdse rapportage vermeld.

Verdeling SpUk-middelen 1e tranche:

Subsidiebudget	€	2.607.500
Uitvoeringskosten subsidie grondgebonden woningen	€	175.000
Uitvoeringskosten subsidie VvE's	€	50.000
Communicatie	€	25.000
Onvoorzien	€	10.500
Totaal	€	2.868.000

Uitvoering

Na besluitvorming door de raad wordt de verordening (en mandaatbesluit) gepubliceerd op www.overheid.nl en melding van gemaakt op de gemeentelijke website en sociale mediakanalen. De verordening treedt de dag na publicatie in werking.

De subsidie voor grondgebonden woningen wordt door “Duurzaam Bouwloket” uitgevoerd. Dit betreft een opdracht onder de aanbestedingsgrens. Voor de uitvoering op lange termijn wordt een externe uitvoeringspartner gezocht middels een Europese aanbesteding. De subsidie voor Verenigingen van Eigenaars wordt door de gemeente Almelo uitgevoerd.

Subsidiebudget (2.607.500):

Gedurende de looptijd van de subsidie wordt bijgehouden hoe de uitvoering verloopt. Mocht het voorkomen dat de ene subsidiestroom door het grote aantal aanvragen meer budget behoeft, wordt de mogelijkheid om te schuiven tussen de subsidiebudgetten opengehouden. Hierdoor kan er worden ingespeeld op de subsidiebehoefte van inwoners. In eerste instantie wordt er rekening gehouden met een subsidiebudget van € 1.557.500 voor grondgebonden woningeigenaren en een subsidiebudget van €1.050.000 voor (gemengde) VvE's.

De kosten voor de uitvoering voor het verstrekken van de isolatiesubsidie voor VvE's ad. € 50.000,- worden volledig gedekt uit de specifieke uitkering Lokale aanpak isolatie (kostenplaats 174151).

De kosten voor de uitvoering voor het verstrekken van een deel van de isolatiesubsidie door Duurzaam Bouwloket ad. € 50.000,- worden volledig gedekt uit de specifieke uitkering Lokale aanpak isolatie (kostenplaats 174151).

Voor uitvoering voor het verstrekken van de subsidie op lange termijn wordt rekening gehouden met een uitvoeringsbudget van € 125.000,-. Voor de uitvoering van de subsidieregeling op lange termijn wordt een Europese aanbesteding gedaan. De volgende tranches worden bij tussentijdse rapportage vermeld.

Verdeling SpUk-middelen 1e tranche:

Subsidiebudget	€	2.607.500
Uitvoeringskosten subsidie grondgebonden woningen	€	175.000
Uitvoeringskosten subsidie VvE's	€	50.000
Communicatie	€	25.000
Onvoorzien	€	10.500
Totaal	€	2.868.000

Uitvoering

Na besluitvorming door de raad wordt de verordening (en mandaatbesluit) gepubliceerd op www.overheid.nl en melding van gemaakt op de gemeentelijke website en sociale mediakanalen. De verordening treedt de dag na publicatie in werking.

De subsidie voor grondgebonden woningen wordt door "Duurzaam Bouwloket" uitgevoerd. Dit betreft een opdracht onder de aanbestedingsgrens. Voor de uitvoering op lange termijn wordt een externe uitvoeringspartner gezocht middels een Europese aanbesteding. De subsidie voor Verenigingen van Eigenaars wordt door de gemeente Almelo uitgevoerd.

Gedurende de looptijd van de subsidie wordt bijgehouden hoe de uitvoering verloopt. Mocht het voorkomen dat de ene subsidiestroom door het grote aantal aanvragen meer budget behoeft, wordt de mogelijkheid om te schuiven tussen de subsidiebudgetten opengehouden. Hierdoor kan er worden ingespeeld op de subsidiebehoefte van inwoners. In eerste instantie wordt er rekening gehouden met een subsidiebudget van € 1.557.500 voor grondgebonden woningeigenaren en een subsidiebudget van €1.050.000 voor (gemengde) VvE's.

Bijlagen

1. Raadsvoorstel verordening "Subsidie isolatie koopwoningen" (Raad – 2408343)
2. Verordening Isolatiesubsidie koopwoningen (Intern – 2492152)
3. Mandaatbesluit (Intern – 2492151)
4. Aanvraag specifieke uitkering Lokale aanpak isolatie (BenW – 2309870)
5. Aankondiging regeling lokale aanpak isolatie (Inkomend – 111917)
6. Raadsbrief "Soortenmanagementplan Almelo" (Raad – 2408144)

Procesinformatie

Intern overleg

De inhoud van dit collegevoorstel is afgestemd met programmamanager Klimaat en Milieu, team Financiën en team Beleidscoördinatie.

Afstemming met portefeuillehouder

Het collegevoorstel is afgestemd met de portefeuillehouder voor Klimaat en Milieu.

Directie-advies

B&W voorstel standaard

Communicatie over het besluit

Regulier.